

V Ljubljani, v četrtek, dne 21. avgusta 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—	Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.	Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto III. Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron. Štev. 34.

Turki vračajo nemilo za nedrago.

Polaščaje se izgubljene Trakije, iztrebljajo Turki krščansko prebivalstvo — kakor prej Bolgari mohamedance,

MILAN PUGELJ:

Martinek je pravil.

„Oho!“ je rekel. „Dober večer. Ná! Ančka je prišla!“

Snel je z nosa očala, odložil čevlji, ki ga je ravnokar še obdelaval s kladivom, in prenehal žvižgati.

„Naša gospoda je šla na veselico, zato sem lahko prišla k vam na podstrešje, Martinek!“

„Saj se mi zdi nekaj tiho, ja! Pa ne, da bi si bila za ta predpust mene izbrala, hentana Ančka!“

„Nak! Preveč jih imate na grbi, haha! Kakih dobrih šestdeset jih bo, ali ne?“

„Lej jo, dobro si mi jih namerila! Pa te čevlje si mi prinesla, da jim zamašim podplate. Si jih s soldati prebrusila, kaj? No, le čakaj, le daj daj sem! In kaj sem že hotel reči?! Ne šestdeset, petdeset let imam na grbi. Če te kaj skrbi, kako sem si nakopal zgodnjo starost, ti povem, kakor sem onidan obljubil! Kar sedi, če se ti prehudo ne mudi k tvojemu kaprolu. Jaz bom te luknje zadelaval, ti boš pa poslušala.“

Ančka je sedla na skrinjo za vrati in zazdehala.

„Kaj pa že naprej zijaš? Misliš, da vedo samo soldatje kaj povedati, mi pa nič? Kaj pa še! Če ne bo moja zgodba nič prida, potem pa zdehaj! Mislim pa, da bo!“ In švrknil jo je s sivim pogledom izpod očal, pa zategnil usta globoko v staro in vegasto lice.

„Vstani malo, da napravim primer!“

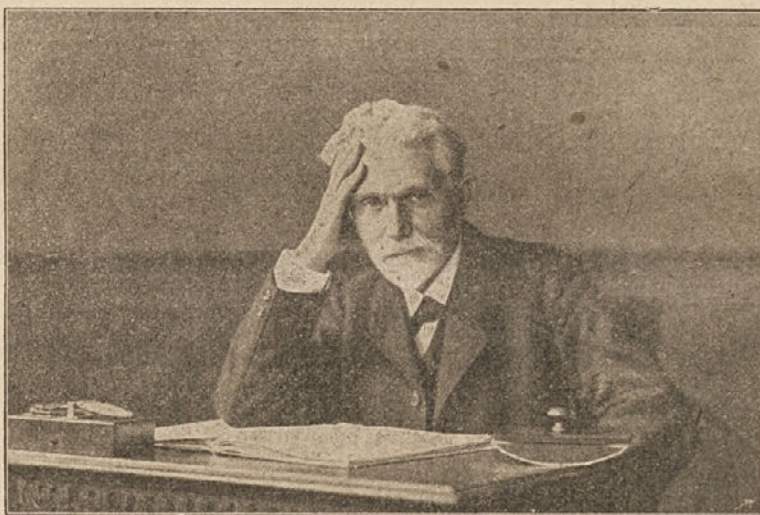
„Saj jo tako tudi lahko!“

„Med teboj in med mojo nekdanjo! Veš, prsi je imela več kakor ti, hehe. Ali ona je bila že poročena, ti pa še nisi; pravijo pa da dá sveti zakon ženski, ki je za kaj, vsega tistega, kar ji pomaga do prave mere. No, malo bolj prsata je bila, v obraz pa nič bolj mlada, kakor si ti, oči je imela pa že tako satanske, kakor pripovedujejo o tisti kači, ki žabo kar s pogledom umori. O strela, kar zmešan sem bil, ko sem gledal med govorom vanje!“

„Dacar sem bil takrat. Tedaj še ni bilo vse v cesarskih rokah in tudi uradnik ni bil vsak človek, kakor je dandanes. Kdor je imel glavo na pravem koncu, pa je laglje kakor naše dni nagromadil kupček srebra in zlata, da ga je v miru božjem na stara leta glodal. Dac je imel takrat za tisto mesto, kjer sem prebival, in še za daleč naokrog v zakupu neki majhen in čokat meščan, ki se je pisal Mežnarček, ime mu je bilo pa Silvester. Mene je imel v službi pri sebi še dva druga taka fanta. Mi mlajši smo hodili bolj po okoli, stari je bil za meril in pečatil sode po mestnih gostilnah. Kake štiri ure od mesta so se pričeli hribje, in cesta je peljala preko njih, ki se je vlekla kakor večnost. Zdaj na levo, zdaj na desno, samo naravnost nikoli, ker je bilo za živino prestrmo. Na vrhu rid je stala bela in bogata hiša in tista je bila zadnja hiša, kjer smo imeli pri sodih besedo še mi, mestni dacarji. Ker sem se zdel gospodarju najbolj čvrst in pogumen, pa je pošiljal mene tja. E, veš, tiste bele hiše na sámoči niso nikoli nič prida in nikdar jim nisem prav zaupal. Pošten človek pojde k ljudem in pritisne svoj dom k njihovim stenam, takle pa ki je ves pasji in nima vesti, se ti pa razšopiri kje na samem, da plete tam brez prič svoje hudbnije. Kadarkoli sem šel na pot, nisem čel prazen. Dve pištoli sem vzel vselej s seboj; vsaka je imela dve cevi in obe sem natresel s smodnikom in in s šibrami in jih zabil s predivom. V

desnem hlačnem žepu sem imel eno in v levemeno. Palica je bila pa tudi dobra. Votla je bila, pa je tičala v njej železna mera, ki sem jo jemal iz nje, kadar sem meril vino v sodu. Težka je bila, in če je bilo treba, je padla po plečih ali koder je priletelo, da nas sam sveti Anton obvari! Kakor bi ožgal sveti Mihael z ognjenim korobačem!

„V tisti beli gostilni sem jo videl prvič. Oče je bil krepak petdesetleten rjavec, ki je gledal izpod košatih obrvi kakor sršen. Žena mu je bila zdavnaj umrla, in zapustila sina. Tisti sin, ki je bil tak, kakor oče, čokat, grdogled in redkobeseden, jo je iztaknil nekje onstran hribov in se ž njo poročil. Prijazna je bila, v obraz bela in rdeča, kakor bi ji vlil makovega rdečila pod kožo, in gledala je tako, kakor sem že opisal. Z vsakim, ki je prišel, je govorila, ko da bi ji bil rodni brat. In postregla je rada. Dala je belega mlečnega kruha in vina. Nekaj sem se oziral za

Težka izguba socialne demokracije: Slavni nemški delavski voditelj Avgust Bebel, umrl v Curihu dne 13. julija v 74. letu svoje starosti.

neko meščanko tiste dni, pa ko sem videl to mlado krčmarico, me je vse minilo. Če dobim tako, se še oženim, sem si dejal. Dokler pa take ni, ne bo vse skupaj nič. Saj pravijo tudi, da je vsak neumen, kdor rine v sveti zakon.

„Hentani čevlji, drži se, no, stoj! Kaj pa spet zijaš, Ančka? Pa menda nič ne slišiš? Samo dragonarja vidiš pred seboj pa njegovo sabljo!“

„Saj vas gledam. Tako slepa nisem, da bi imela Vas za dragonarja!“

„Lej jo, kako se košati! E, nič se ne boj, tudi tvoje bučice se bo prijelo ivje! Le čakaj! Kam sem vtaknil pa klešče! No, rad sem hodil v hribe vino merit. Doma se mi je ponoči sanjalo o njej. Kožo je imela kakor papir. Blesčečo in belo in mehko! Take izkušnjave so me obdajale, kakor svetega Antona, o katerem govore negodni ljudje, da je v hudih napadih večkrat kar v mravljišče sedel. Včasih sem bil naravnost neumen. Nisem ne videl, ne slišal, samo po ušesih mi je zvonilo, kakor bi noril zvonice v lobanji. Enkrat sem se ji zdel bled in vprašala me je, če sem bolan. Seveda sem bil bolan, na srcu bolan, pa še kako, a molčal sem kakor grob. No, pa ti jo vidim nekega dne v kuhinji vso obvezano in črno pod očmi. Z moškimi sem govoril v hiši, nje pa ni bilo blizu. Izmužil sem se skozi kuhinjo in tam sem jo vprašal. Križ božji, kakšna je bila! Zatečena, marogasta, vsa obunkana. Rekla je: „Padla sem.“ V kuhinji se spoteknila v temi ob škaf, ki ga je dekla nerodno postavila, pa je padla med drva ob ognjišču. Kaj pa še, sem si mislil! Dedec te je oklestil, ta zverina pek-

lenska! Bolehal je, pa ga je menda jezilo, da je ona zdrava. To sem mu privoščil bolezen! Ko sem videl, kako mu lezejo oči nazaj v glavo, bi se bil najrajši smejal. Gledal je grdo in stekleno, v prsih mu je pela žaga, pa se le ni hotel vleči. Nazadnje ga je le izvil. Ona — žena — pa je bila vedno progasta in polna rogov. To pot je imela bunko sredi čela, drugič pod očesom, pozneje spet je nosila za ušesi s krvjo podpluto liso.

„Kaj se vam pa tu dela?“ sem vprašal.

„Toliko je pri nas te šare“ — je rekla ponižno, „pa človek v temi kam telebi!“

„Kaj pa mož, še kaj vstaja?“

„Se včasih!“

„Po pravici ti pravim, Ančka, glej, samo zato je vstajal, da jo je tepel. Samogolt človek je bil, vsem ljudem nevoščljiv in ko je videl, da bo kmalu po njem, ni ni privoščil nikomur več zdravja, vsakega ni mogel tepsti, ženo je pa lahko. On bo umrl, kaj ne ona bo pa živela. Njega bodo

zasuli z zemljo, da tam segnije, ona bo dobila pa drugega in se ž njim dobro imela. Najrajši bi jo bil spravil še sebi izpod nog, da bi bil sam laglje umrl. Zato jo je tolkel. Pozneje sem izsrkal kakšno besedo o tej stvari iz njenih ust. Če je slutil, da sedi v veži, v kuhinji ali v sosednji sobi in je zamaknjena v to ali ono delo, se je splazil iz postelje kakor tat, vzel palico iz kota in jo nenadom osmodil od zadaj, koder je priletelo. Ofrfelela je kakor ptica.

„Kaj pa je?“ je vprašala, ko je prišla malo k sebi.

„Kaj si se pa smejala, kaj? Moje smrti se veseliš, ti mrha nesramna!“ —

„Takrat je bil že čisto ob sapo. Davilo ga je in sesedel se je, kakor bi ne imel več kosti, da bi ga držale po koncu. Roke, noge, trebuh in glava — kar vse skupaj je padlo na en kup, kakor iz desetih deščic izložena zidarska mera, ki je že preveč obrabljena in razmajana. Če jo je doseglj, jo je tudi sunil iz postelje v rebra ali v pas. „Kaj se pa majješ in ziblješ kakor bi se satanu dobrikala, hudirjevka!“ je sopel in se davil s sapo.

„Ko je umrl, sem si oddahnil, kakor bi se bil skopal iz blata. Nekako legak sem bil in nepretgoma sem žvižgal in pel. Vse mi je bilo všeč na svetu, vse prijetno in pravo. Kamor sem pogledal, sem videl veselje. Na polj, na cesti, v hiši in povsod. Počakal sem, da je pokopavanje dobro minilo, pa sem jo mahnil nekega popoldneva v hribe. Kar povedal ji bom, kaj mislim, sem sklepal spotoma. Na mesec prislužim toliko in toliko, vmes pa še kaj kane. Za tisto pa, kar ima ona, ne vprašam. Kakor hoče, tako pa naj s svojim dela in ukrepa. In še nekaj mi je prasknilo v glavi, da me je kar pot oblil. Kaj pa če je ona v drugem stanu? Pa sem se tudi sam s seboj pobotal! Le naj bo, če je. Je že moralo tako priti. Otrok je pa nedolžen, kakšen pa!“

„In v takih pomenkih s svojo lastno modrostjo sem je brisal navkreber. Spomlad je bila in kobilar je žvižgal po smrekovih vrhovih. Divji zajci so mi letali preko pota in mislil sem, da ne bo nič prida.

(Dalje prihodnjič.)

Balkanske številke po bukareškem miru.

Ker je vprašanje mej med Bolgarijo in njenimi nasprotnicami po bukareškem miru definitivno urejeno, je mogoče zdaj podati številke o obsegu in prebivalstvu ozemlja, ki ga pridobe posamezne balkanske države.

Žrtev glediške krize: G. Anton Verovšek, član slov. gledišča v Ljubljani, si je nakopal v izvrševanju svojega poklica bolezen, ki se mu je opasno oslabšala vsled sedanje bede naših igralcev.

Srbija dobi del kosovskega, del bitolskega in del solunskega vilajeta — skupaj okroglo 32.000 kvadratnih kilometrov z 1.110.000 prebivalci.

Črna Gora dobi velik del sandžaka novopazarskega, okolico Plave in Gusinja, Djakovice, Peč in oni del skadrškega vilajeta, ki ji ga je pripoznala poslaniška konferenca v Londonu; skupaj kakih 7000 kvadratnih kilometrov z 230.000 prebivalci.

Grčija dobi Epir, južni del Makedonije, Solun z zaledjem, Seres, Dramo, pristanišče Kavalo in otok Kreto — okroglo 45.000 kvadratnih kilometrov z 1.520.000 prebivalci. Pripade ji poleg tega še večina egejskih otokov.

Bolgarija dobi del odrinskega, del solunskega in del kosovskega vilajeta — skupno 40.000 kvadratnih kilometrov z 1.060.000 prebivalci. Od te pridobitve pa je treba odšteti ozemlje Turtukan-Dobrič-Balčik, ki ga je morala odstopiti Romunski. Ker meri to ozemlje okroglo 7000 kvadratnih kilometrov in šteje 260.000 duš, se poveča Bolgarija v resnici samo za 33.000 kvadratnih kilometrov in 80.000 prebivalcev.

Albanija bo obsegala večino skadrškega, severni del janinskega ter dele kosovskega in bitolskega vilajeta, t. j. do 32.000 kvadratnih kilometrov in 880.000 prebivalcev.

V celoti merijo in štejejo balkanske države po sklepu miru:

Srbija 80.000 kvadratnih kilometrov — 3.600.000 prebivalcev;

Črna Gora 16.000 kvadratnih kilometrov — 480.000 prebivalcev;

Grčija 110.000 kvadratnih kilometrov — 4.100.000 prebivalcev;

Romunija 138.000 kvadratnih kilometrov — 6.260.000 prebivalcev, in

Bolgarija 129.000 kvadratnih kilometrov — 4.600.000 prebivalcev.

Turčiji ostane, ako obvelja londonski sklep glede turško-bolgarske meje, v Evropi samo še 20.000 kvadratnih kilometrov

ozemlja in 1.400.000 duš; to število je zato tako veliko, ker je vračunano vanj seveda prebivalstvo Carigrada.

Da se je povečala Grčija tako daleč preko mere svojih sil in zasluge svojega orožja, je edino krivda Bolgarije, ki je začela zločinsko vojno proti zaveznicam in vsilila s tem Srbiji zvezo z Grki. Sicer pa je v očividnem interesu jugoslovanske stvari same po sebi, da se je zmanjšala država, ki se ji je odrekla tako javno in krvavo. Bolgariji, kakršna je zdaj, bo v bodoče manjkalo sil, da bi pretila obstanku jugoslovanske prvovlasti Srbije — Grki pa, najsi bodo še tako močni, sploh niso fantje za takšno rabo.

Čudno se zdi na prvi pogled, da dobi Bolgarija več ozemlja kakor Srbija, pa manj prebivalstva; ako pa se spomnimo, da so gospodarili Bolgari med nevojujočim turškim prebivalstvom kakor volkovi v ovčji staji, in pomnožimo prebivalstvo njihovih teritorijalnih pridobitev za približno število žrtev bolgarskega „slovanstva“, izgine ta razlika takoj.

Po zanesljivih vesteh iz Belgrada se pomnoži srbska armada z novim prebivalstvom tako zelo, da bo štela v bodoči vojni okroglo pol milijona operacijskih čet, izključivši posadke, tren itd. K temu se pridruži še moč črnogorske armade, ki se dvigne gotovo tudi do 50.000 mož. Treba je nadalje vpoštevati, da je je pripravljeno med obema državama dalekosežno zblizanje gospodarskega in vojaškega značaja; Srbija prevzame troške za črnogorsko armado, s tem pa tudi njeno preureditev v zmislu modernih zahtev, tako da pride v kaki poznejši krvavi preizkušnji junaštvo naših črnogorskih levov še čisto drugače do veljave kakor doslej. To vojaško ojačenje Srbije in Črne Gore bo rodilo kmalu svoje posledice v evropski politiki, zakaj glas, ki ga spremlja rožljanje polmilijskega gozda bajonetov, seže tudi pri slepih in gluhih diplomatih v deveto vas.

Ker sta se Avstrija in Rusija odpovedali zahtevam po reviziji bukareškega miru, ga smemo smatrati za definitivnega; avstrijski rezervniki se vračajo v svoje zapuščene domačije, angel pokoja plava nad okrvavljenim Balkanom, in kljub maščevalnemu sopihanju tepenega in osmešenega Ferdinanda in sliši vedno razločnejše glas o novi balkanski zvezi, h kateri pristopi tudi Romunija; ako bo hotela Bolgarija dihati, se bo morala vrniti na pot, ki jo je vo-

dila že enkrat k Lozengradu, Luleburgasu, Corluju in — v Odrin... Na tej nujnosti sloni naš up, da porečemo enkrat spet, in takrat za vekov veke: silni most jugoslovanskega bratstva in edinosti sega od Adrije do Črnega morja, zakaj Bolgarska je zavrgla svojo tatarsko-švabsko politiko in se vrnila pod nezmagljivi prapor Slovanstva!

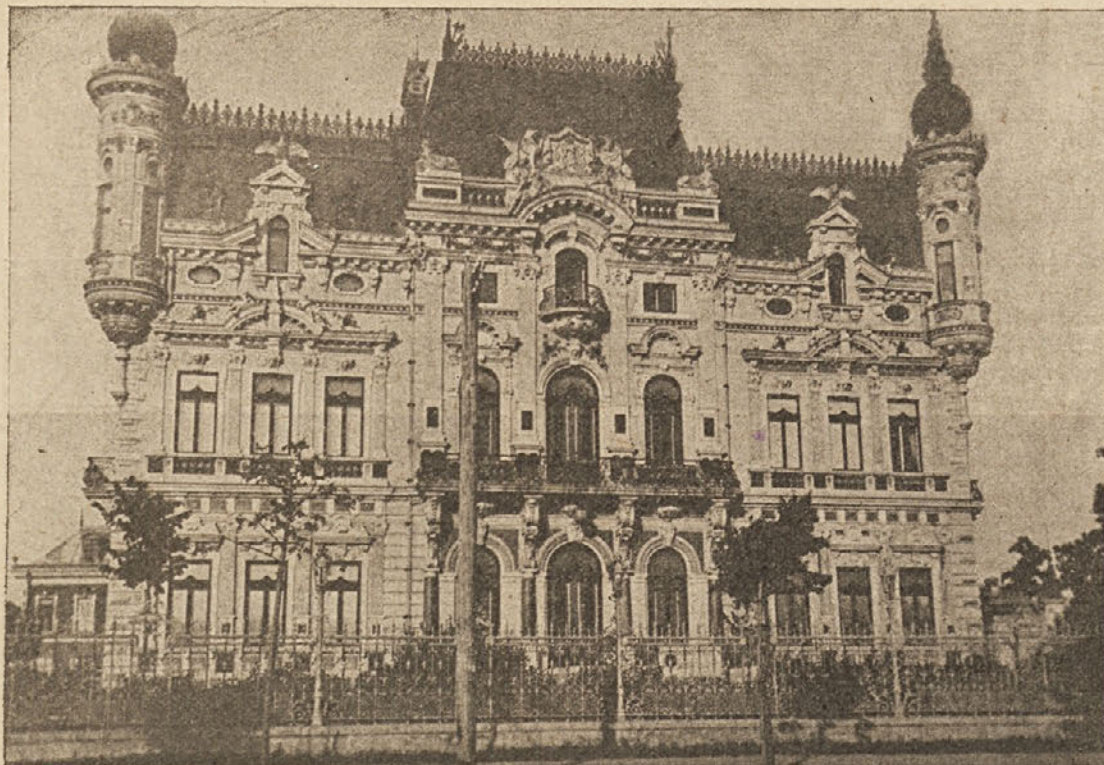

G. Anton Verovšek v glavni ulogi Calderonovega „Sodnika Zalamejskega“, ki ga je igral preteklo jesen.

Avgust Bebel — mrtev. Porušil se je mogočen steber socialne demokracije, ugasnil je bojeviti duh enega najsilnejših braniteljev in prvoboriteljev zatiranega proletariata. Avgust Bebel, vodja nemške socialne demokracije, je umrl dne 13. avgusta v Curihu. Kaj pisano je bilo življenje tega moža. Rodil se je v Kölnu kot sin podčastnika, dvanajstleten osiroti, dado ga učiti strugarstvo. Tudi svetla sablja mika dečka — toda življenje obrne drugače. Dvanajstleten se osamosvoji v Leipzigu in splava z nekimi začetniškimi razmahy v politično morje. Izprva — elemente svoje naobrazbe je pridobil baže v katoliških društvih — ni niti svobodoumen; je proti politiki v delavskih organizacijah in proti Lasallovim naukom. Izvoljen leta 1867 se oglasi v zevernonemškem držav-

Oboleli slovenski igralec g. Anton Verovšek na zdravljenju v Kraljevici; na levi g. J. Bettetto, basist dvorne opere na Dunaju, bivši član slovenske opere v Ljubljani.

Mirovna konferenca v Bukarešti: Palača zunanjega urada, kjer so se vršila pogajanja.

nem zboru kot poslanec saške ljudske stranke, v svojih nazorih še nekakšen meščanski svobodomislec. Leto dni nato se Savel prepavli — Bebel stopi med borca marksizma in mu sledi kot prostak, kot vodja med vodji, kot maršal njegov, zvest do smrti. To je posledica znanja z Liebknechtom, in morda njegova največja zaslug za nemško socialno demokracijo. V času Beblovega delovanja beleži zgodovina njegove stranke marsikak triumf organizacije in solidarnosti; tako združenje eisenških socialnih demokratov in lasalovcev l. 1875 in ustanovljenje neuške socialnodemokratske stranke kot dela internacionale. Beblove zasluge za delavstvo in človeštvo lahko izmerimo po tem, da je sedel zaradi veleizdaje dve leti v ječi, vsega skupaj pa v svojem življenju 57 mesecev. Človek, ki ga srednjeevropska justica toliko preganja, je gotovo plemenit in genialen. Bebel je bil izmed najsijajnejših govornikov nemškega parlamenta ter globok in širokogleden pisatelj. Malo je naobražencev, ki bi jim bila neznana njegova knjiga o „Ženi in socializmu“. V političnem boju je bil nevaren, toda pošten protivnik. Ob grobu 74 letnega starca ne žaluje le osirotela stranka; vsa Evropa se klanja častitljivi senci enega svojih najvišjih mož.

Grobišča pred Odrinom. Srbski vojak je zadovoljen z majhnim; ne boji se nobenega pomanjkanja; ali kadar je dal za domovino življenje, hoče imeti sam svoj blagoslovljeni grob — on noče čakati budnice sodnjega dne v skupni jami. In zato se širijo na vseh krajih, kjer je trlo srbsko junaštvo sovražno moč, ogromna grobišča, gomila pri gomili, križ ob križu; posebno turobna je veličanstvenost teh mrtvaških njiv pred Odrinom, kjer je padlo na tisoče in tisoče srbskih borcev za Kajna-Bolgara. Tu spe junaški Srbi večno spanje poleg bolgarskih sobojevnikov; s svojo krvjo so kupili Bolgariji Odrin — v zahvalo pa je obljubila Bolgarija sovražnikom Srbije, da primaršira v Belgrad; nobena bolgarska usmiljenka ni pogledala srbskih ranjencev, nobeno bolgarsko oko se ne rosi ob misli na srbske grobove... Bolgarski oficirji in vojaki so zasmehovali srbske čete, vračajoče se iz Trakije, Bolgarija je ukradla Srbiji odrinski vojni plen, bolgarska armada je zavratno navalila na Srbe, bolgarski pesniki so navduševali svoj narod

za zverinstva, ki so se godila v Knjaževcu in Makedoniji, glasno, pred vsem svetom so povedali Bolgari, da nočejo biti Slovani — pri nas pa se najdejo naivni ljudje, ki zahtevajo, naj služimo slovanski stvari s tem, da molčimo o tem peklenskem živinstvu! Ne in stokrat ne: narod, ki hoče ljubiti brata, mora sovražiti nebrata; in boj Srbov proti Bolgarom ni bil bratomoren boj — bil je sveta, pravična vojna zoper nečloveške hlapce naših lastnih sovražnikov... Slovansko bratstvo ni rodoljubna fraza, izkaže se z mečem v roki: šele tisti dan, ko bo padel Bolgar za Srba, kakor je umiral Srb za Bolgara pred Odrinom, bomo imeli povod, videti v njem Slovana.

Veteran Radeckega. V Zalem Logu pri Železnikih živi mož Jernej Špik, rojen l. 1832 v Novakah na Primorskem. Kot majhen deček je prišel v Zali Log, kjer je dočakal svojo sedanjo starost. L. 1852. je oblekel „suknjo belo“ cesarskega grenadirja, služil 8 let in se bojeval 4 leta pod znanim Radeckim. Bil je dvakrat v ognju in večkrat v smrtni nevarnosti. Dandanes živi v veliki bedi; moči so mu popolnoma odpovedale, njegova edina opora je beraška palica. Pomoči ne dobiva od nikoder. Želeti bi bilo, da se ga spomni vlada ali kako veteransko društvo; pogled na stradajoče veterane je namreč zelo slabo sredstvo v povzdigo avstrijskega patriotizma.

Mirovna konferenca v Bukarešti se je vršila v palači zunanjega urada, ki priča, da je Bukarešt moderno mesto, ki ga ne nazivljejo po krivici balkanski Pariz. Priobčujemo tudi sliko romunskega ministrskega predsednika Majoresca, ki je vodil pogajanja. Majorescu je mož velikih diplomatskih zmožnosti, fin politik, pa tudi brezobzirno energičen, kadar je treba; o tem so se morali prepričati Bolgari, ko jih je opomnil prav neusmiljeno, da jim ne pristojajo zavlačevati pogajanja, ko so prišli prositi za mir. Kot politiku mu pač ni bilo para na konferenci — izvzemši seveda Pasiča, ki ga še za par glav nadkriljuje.

Kavala. Kavala je znamenita bivša turška luka na Egejskem morju in glavno mesto Dramskega sandžaka v bivšem solunskem vilajetu. Kavala ima 20.000 prebivalcev in znamenito tvornico duhana, v kateri je zaposlenih do 5000 delavcev. Tu se je rodil Mehemed Ali egiptovski, zgraditelj znane mošeje in mohamedanskega semenišča v Kavali. Ker je Kavala glavna trgovska luka in vrata severovzhodne Makedonije, znamenita po svojem izvozu sadja in duhana, ni čudo, da so se zanjo strastno pulili Grki in Bolgari na mirovni konferenci v Bukarešti. Sila dejstev je naposled primorala Bolgare, da so jo odstopili

Carska rodbina: Nikolaj II. v krogu svoje obitelji.

Grkom, seveda z željo, da naj jim jo vesile „prirevidirajo“ nazaj. Rusija se je lotila te nevhvaležne naloge; ko pa je videla, da utegne njen zgled roditi slabe posledice na Jugoslovanom toli sovražnem Dunaju, je rajša opustila svojo zahtevo. Tako je bila Avstrija osamljena s svojim hrepenenjem po skrčenju srbskih osvoboditeljev in je utihnila — Bog sam ve, kako nerada ...

Veteran Radeckega v Zalem Logu pri Železnikih: Jernej Špik, rojen l. 1832.

Cvetlični dan na Vranskem. — Zlet vranskega „Sokola“ na Ločici. C. M. podružnica na Vranskem je priredila v nedeljo, 3. t. m., cvetlični dan v prid C. M. D. Marljive gospodične in gospodje so pridno razpečevali cvetlice. Kogar smo srečali v trgu, vsak je bil okrašen s šopki ciklam. C. M. D. pa je virgel cvetlični dan lepo vsoto 178 K. Isti dan popoldne je priredil „Sokol“ zlet na Ločici, kjer se je vršila tudi javna telovadba. Nastopile so članice in člani z ljubljanskimi prostimi vajami, vrsta članov pa na orodju. Največje zanimanje je vzbujal tek na daljavo 200 m. Pri telovadbi je bilo navzočih mnogo Vrančanov, še več pa kmečkega ljudstva, kateremu je telovadba zelo ugajala.

Naš priljubljeni igravec g. Anton Verovšek, član slovenskega gledališča v Ljubljani, je težko bolan in se zdravi v hrvaškem morskem kopališču Kraljevici. Prehladil se je to zimo pri vprizoritvi „Veselih žen Windsorskih“ (v ulogi Falstaffa); neznozna skrb, negotovost in stiska, povzročena po naši sramotni gledališki krizi, pa je prispevala ostalo k opasnemu omajanju njegovega zdravja. Žalosten znak je slovenske brezbrčnosti, da se ne najde v takih škandalnih razmerah vsaj par mecenatov, ki bi nlažjali nekdanjim ljubljencem našega gledališkega občinstva njih sedanjo nezasluženo preizkušnjo ... Poleg civilne priobčujemo sliko g. Verovška v glavni ulogi Calderonovega „Sodnika Zalamejskega“, ki jo je ustvaril lani tako mojstrsko, in razglednico iz Kraljevice, ki ga kaže v čolnu poleg znanega slovenskega basista g. J. Bettetta. G. Bettetto je pustil nevhvaležno domovino in postal član dunajske dvorne opere; izvolil si je boljši del, ki mu ne bo odvzet ...

Kongres narodnih strokovnih organizacij.

Na tam pomembnem sestanku, ki se je vršil v Ljubljani dne 15. in 16. t. m., so

bile zastopane v velikem številu narodne strokovne organizacije s Kranjskega, Štajerskega in Primorskega; program kongresa je obsegal vrsto temeljitih narodno-gospodarskih i. dr. poročil, resolucije kongresa se lahko smatrajo za izhodišče važne nove smeri v našem narodnem gibanju; to priznava enodušno vse narodno časopisje, ki je priobčilo o kongresu samem tudi obširnejša poročila. Povodom kongresa je posetilo Ljubljano v nedeljo nad 900 tržaških Slovencev, ki so jih pričakovali Ljubljančani v gosti množici na kolodvoru. Navdušenje so prinesli Tržačani pač sami s seboj — Ljubljana ga je pokazala bore malo. Gostje — razen Tržačanov je prišlo tudi mnogo Gorenjcev in Dolenjcev — so počastili Ljubljano z veličastnim izprevidom po njenih ulicah in priredili navdušene ovacije pred Prešernovim in Vodnikovim spomenikom. Sledil je impozanten manifestacijski shod v Mestnem Domu, popoldne — ob prav naklonjenem vremenu — predstana Nušičevega „Kneza Semberjskega“ na prostem v Tivoliju, in zvečer živahna veselica v Narodnem domu. Kongres, ki je bil predvsem delavska manifestacija, je pokazal in potrdil veselo dejstvo, da se slovensko narodno delavstvo zaveda ne le svojih narodnih dolžnosti, marveč tudi svojih narodnih pravic in stopa s krepkim korakom v prvo vrsto činiteljev, poklicanih k borbi za naš narodni in socialni napredek.

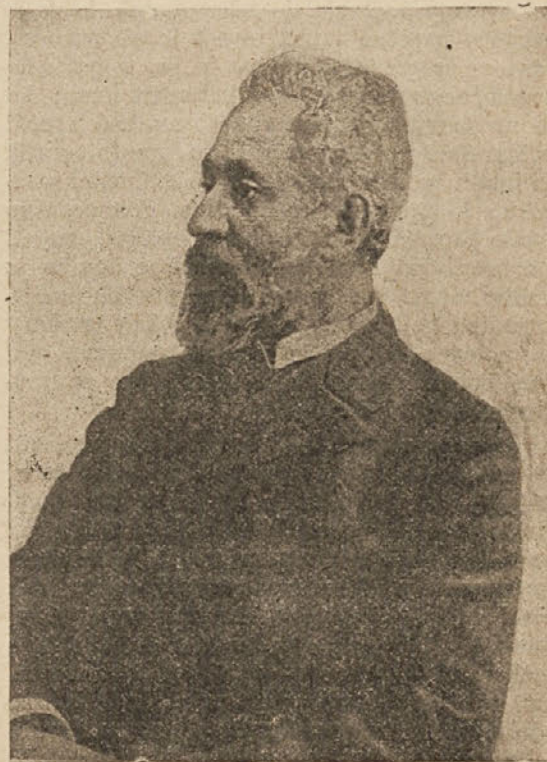
Slike h kongresu narodnih organizacij in vprizoritvi „Kneza Semberjskega“ so morale, žal, izostati; krivo je deloma slabo vreme, ki je zabranilo našemu uredniku fotografiranje, ko je bil navzoč, deloma fotograf, ki smo ga naročili drugi dan, pa nas je pustil na cedilu. Ker pa se „Knez Semberjski“ prihodnjo nedeljo ponovi, upamo, da lahko priobčimo ilustracije vsaj še o tej prireditvi.

Električni čudeži.

Čoln brez krmarja — Letalo brez letalca — Fotografija z brezžičnimi aparati — Leteči ogleduh — Spojenje fonografa s pisalnim strojem — Spretnost ameriških izumiteljev — Telefonsko nadzorovanje srca — Kardiofon — Aparat za registriranje vročice.

Značilno je za našo dobo, da preiskujejo vsak novi izum pred vsem glede njegove porabnosti za vojno in uničevanje človeških

življenj in da zagotavlja baš takšna sposobnost izumitelju največji dobiček. Ko je razkazoval julija meseca l. 1911. Nürnbergzan K. Wirth prvokrat svoj električni čoln na Wannskem jezeru, so prerokovali tej umni uporabi prenosa električnih valov splošno ogromno bodočnost. Wirthov „samokrmilni“ čoln je motorni čoln z akumulatorsko baterijo; v aku-

Mirovna konferenca v Bukareštu: Romunski ministrski predsednik Majorescu, ki je vodil zasedanja mirovnih delegatov.

mulatorjih nabrano silo izprožujejo električni valovi, izhajajoči od oddaljenega pošiljalnega aparata, ki ga ima čoln na krovu. Pritisk na tipalnik pošiljalca — pa je motor pognan, čoln odplove, obrača se na desno in na levo, ustavlja se in plove nazaj, bliskajo se signalne svetilke, zvon zapoje na krovu — vse brez neposrednega sodelovanja kake osebe, samo vsled neznatnih prijemov na oddaljenem pošiljalcu. Jasno je samo po sebi, da je mogoče voditi namesto čolna tudi torpedo s kake stalne, zavarovane točke v poljubni smeri proti sovražni ladiji. Za brambo obrežja bodo takšni krmljivi torpedi naravnost idealno orožje.

Bolgarski dolg, poplačan z napadom pri Zletovski reki: Grobovi srbskih junakov pred Odrinom.

Kar je dosegel Wirth s svojim čolnom precej dovršeno na vodi, poizkuša zdaj letalec J. Suwelack v zraku z letalom brez posadke. Konstruirati hoče avtomatično, stabilno letalo, ki se da voditi iz daljave s pomočjo brezžične telegrafije. To letalo naj omogoči razgledavanje sovražnih čet, trdnjav in ladij ter njih obsipanje s bombami, ne da bi tvegali pri teh nevarnih podjetjih kak letalec svoje življenje. Leteči ogleduh, ki ga je mogoče uspešno rabiti seveda le ob mirnem, jasnem vremenu, priplove n. pr. s pomočjo brezžičnega vodstva nad kako trdnjavo; ko je na pripravnem mestu, se brezžično izproži fotografski aparat, napravi se par fotografij, in letalo se umakne, pokorno daljnemu vodniku, ki stoji na trdnih tleh. Avtomatično letalo Suwelackovo ima tudi nalogo, metati na brezžično znamenje dinamitne bombe iz velike višine na sovražna mesta ali ladije. Izumitelj goji velike upe v uspešno izvršitev te naloge; saj pa je njegova naprava tudi šele potem res rabna in dragocena za moderno vojevanje.

Ameriški izumitelji se zde manj bojeverni od evropskih, ki se vprašujejo pri vsaki stvari najprej, ali je mogoče moriti z njo ljudi. Neki ameriški izumitelj hoče prekositi znani nam fonograf z novo pripravo, ki prenaša govorno besedo naravnost v strojepis. Vsak glas, ki ga izgovarjajo človeška usta, se označi s svojim glavnim zvokom in se fiksira mehanično s pomočjo elektrike. Razume se, da je ta izum šele v povojih, toda spriči spretnosti in ostroglednosti ameriških izumiteljev ni dvoma, da zagleda, kakor nekdanji pisalni stroj, tudi prva naprava za prenašanje govornice v pisavo, luč sveta v Ameriki.

Moderna tehnika pa ne stremi samo za tem, da posnemlje delovanje človeških organov mehanično, marveč tudi, da ga trajno nadzoruje in registrira. Iz složnega sodelovanja medicine s tehniko se je porodila cela vrsta aparatov, s katerimi se da kontrolirati delo srca ponoči in podnevi, v kopeli, med znojenjem ali v spanju: pojemanje in naraščanje srčnega utripa zabeleži aparat avtomatično s krivuljo na papirnatem traku. Dr. Lilienstein je tudi konstruiral pripravo z imenom „kardiofon“, ki dela zvočne pojave srca — tako z zvane srčne glasove — slišne s pomočjo telefona na poljubno razdaljo, tako da zdravnik lahko preiskuje težke ali nervozne bolnike iz sosednje sobe; ta priprava pa služi tudi izbornu pri nevarnih operacijah, kjer je potreba še enega zdravnika za trajno nadzorovanje srca: zdravnik si pritrdi oba telefonska slušalca na ušesi, tako da ima obe dve roki prosti. Poleg te velekoristne priprave so izumili zadnji čas tudi aparat za registriranje vročinskih temperatur, ki nudi zdravniku dragoceno pomoč pri diagnozi in zasledovanju

Z bližnje Hrvatske: Pogled na mesto Karlovec.

učinka raznih zdravil ter je mnogo zanesljivejši in priročajši od starega vročičnega toplomera. — Tako je torej vsekakor tolažilno, da izumitelji ne posvečajo svojih naporov zgolj izpopolnjenju morilnega orožja, marveč tudi napravam, ki pomagajo lajšati trpečemu človeštvu njegovo gorje.

„Junaki svobode“, teh osmero lepih črtic in povesti iz vojne na Balkanu, ki jih obsega knjiga, izšla v »pravništvu« Slo. Ilust. Tednika, so našli odmev med našimi naročniki. Dan za dnem nam prihajajo obila naročila, tako da bo v kratkem, ako bo šlo tako naprej, vsa zaloga razprodana. Knjiga pa je tudi res po ceni. Za naročnike stane broš. 1'50 K, vezana 2'80 K. Kdor je še nima, naj si jo brž naroči.

Bolgarska hvaležnost. Zagrebški „Srbo-bran“ priobčuje sledečo značilno zgodbi iz „bratomorne“ srbsko-bolgarske vojne: Prostak Sava M. je bil poslan na stražo baš v tisti zločinski noči, ko so Bolgari najprej povabili srbske oficirje v goste, nato pa jih poklali na povratku in izvršili v varstvu teme izdajalski napad ob Zletovski reki. Nič hudega ne slutečega obkoli mahoma močna bolgarska četa, zajame ga in ga odvede pred svojega poveljnika. „No, kako: ali nam popustite, vi Srbi?“ praša oficir Savo. „I, kje bi vam! Nobena sila na svetu nas ne pripravi do tega“, odgovori vrli srbski junak. A preden je izustil besede, mu odleti levo uho. Ob

peklenskem grohotanju se začno nato pripravljati naši bolgarski „bratje“, da mu iztaknejo oči. Zaman jih roti ubogi Sava, da ima doma nepreskrbljene otročičke: „Kako naj prehranim sirote, ako mi vzamete luč pogleda!...“ „Slovanska“ srca Bolgarov ne poznajo usmiljenja... Zdajci pa se spomni Sava in reče: „Gorje mi! En kruh smo jedli pred Odrinom, in zdaj mi hočete kopati oči!“ Šele to je genilo krvoloke. „No dobro; ker si se boril za nas pred Odrinom, ti odsekamo samo še desno uho...“ Tako se je zgodilo. Brez ušes so spodili reveža iz bolgarskega tabora, a poveljnik je klical za njim porogljivo: „Zdaj se pojdi pokazat svojim ljudem in prašaj jih, kdo je večji junak, mi ali Srbi!“ Sava je približil ves izmučen do svojcev, ki so se bili med tem umeknili pred bolgarsko premočjo; poslali so ga v bolnico v Skoplje, kjer sta ga videla ruski in francoski zastopnik ter napravila zapisnik o njegovem slučaju in o vseh drugih, ko so Bolgari kopali oči, rezali ranjence na kose, streljali jim v usta in drli živim kožo z glav. Posamezniki so ranjeni tako grozno, da jih še zdravniki komaj prevezujejo, ker ne morejo prenašati strašnega kričanja mučnikov, izmrcvarjenih po „slovanskih“ ljubčih naših bolgarofilov...

Zahtevajte povsod „Slovenski Ilustrovani Tednik“!

Cvetlični dan na Vranskem dne 3. t. m.: Dame, članice Vranskega Sokola, ki so sodelovale pri cvetličnem dnevu.

Zlet Vranskega „Sokola“ na Ločici: Člani in članice Vranskega „Sokola“.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri ——— narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. ———

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

27. nadaljevanje.

Mr. Brown je pokimal z glavo:

„O tem sem prepričan trdno; rekel vam nisem zgolj zato, ker je odveč pripovedovati človeku, kar razodenejo naposled dejstva sama. Toda prosim — kaj vas nagiblje k tej domnevi?“

„Gotovo je sicer, da se je Kemal vkrca in da hoče po morski poti v Solun, ki mu je najugodnejše izhodišče za beg v Albanijo. Po suhem bi šlo morda hitreje, a nikdar tako neopazno: to je že nekaj, če se mu posreči, da ne pusti na vsej tej veliki razdalji nobene sledi za seboj... Mož pa gotovo ni naiven in ne pričakuje, da opustimo lov zaradi sinočnega neuspeha; stavim, da si je zagotovil obenem s „Hanumo“ tudi drugo, boljšo ladijo; jadnica mu je služila samo v to, da nas je prevaril v Carigradu in se rešil iz njegove neposredne bližine, v prvem pristanišču — saj veste, da se ustavljajo parniki marsikje ob Bosporu — pa je prevzela njega in njegovi jetnici dobra, brza ladija, ki ga prepelje v Solun hitreje od „Hanume“ in tudi — varneje. To je moral vendar vedeti, da ga vjame vsak otrok, ako bi resno mislil izvršiti svojo nakano s takšno počasno lupino na jadra...“

Vsi so pritrdili temu dokazovanju; Ivan pa je zaključil:

„Morda nam priskoči slučaj, da zasledimo na tej ali oni strani ožine, s katero ladijo se vozi razbojnik; ako ne, pa smo v Solunu prav gotovo prej od njega — in toliko spretnosti si smemo menda že pripisati, da izberemo svojo divjačino izmed pasažirjev treh ali štirih ladij, na katerih se ustavi naša sumnja.“

Dušan, Wheeler in Kazakov so stali med tem dalje stran in delali v svojem razgovoru do pičice enake zaključke.

„Naša reč obeta postati še jako zanimiva,“ je menil Kazakov naposled zelo mirnodušno in pokimal s svojo obvezano glavo. „Odkar sem izgubil konec ušesa, verujem trdno v resnobo tega podjetja...“

„Mr. Brown menda tudi“, je dejal poročnik Wheeler. „Ali gospoda že veste, da bi nas spremil rad do konca aventure?“

„Čemu ne?“ je rekel Dušan. „Mož je prav simpatičen; mislil sem, da najdem ošabnega, prenasičenega bogatina... zdaj pa vidim, da je povsem navaden človek; samo dozdeva se mi včas, da je na tihem zelo nesrečen...“

„In to je res“, je pripomnil važno Wheeler, ki je poznal Brownovo nesrečo v vsej njeni krutosti, in vedel, kako zelo je bila podobna Dušanovi in — njegovi. „Mr. Brown ima v svojem življenju poglavje, ki ga ne privoščim nikomur izmed nas. Midva, gospod Jurišić, lahko še izbriševa, kar nama je napisala usoda v knjigo dni, on pa — nikoli. Več vam ne smem povedati; toda če ostanemo dolgo skupaj, vam razodene slučaj nemara mnogokaj, o čemer mi nalaga dana beseda molčanje.“

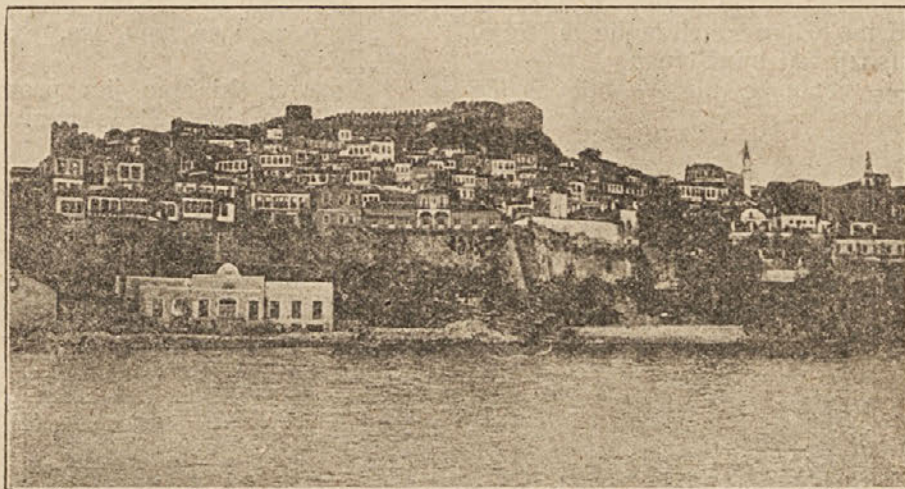
Kmalu nato so povabili naše znance v obednico, kjer jih je čakala kneževska večerja.

Dušan je nekaj ugovarjal, da so vajeni skromnosti v takih rečeh in da bi mu

bili že hvaležni do smrti, če jim ne bi storil drugega kakor to, da jim je dal na razpolago svojo brzo „Florido“. Toda Mr. Brown je odgovoril z bledim usmevom:

„Spali tako ne boste nocoj — to si lahko mislim, gospodje... Privoščimo si

Proti jutru so poizkusili spati; toda očesa ni zatislil nihče razen Marka. Tako zelo je bil vaje ta mož trpljenja in udarcev usode, da ga niti smrt tovariša Jova ni mogla zmotiti v tem, kar je smatral za pravo in zdravo: vleči se k počitku in

Rusija se je odpovedala „reviziji“ bucareškega miru glede Kavale; bivša turška trdnjava v Kavali.

torej krepčilo v drugi obliki, in povrhu še kozarec dobre pijače. Saj mi morate dovoliti, da sem nekoliko sebičen pri vsej stvari: po navadi sem sam in samcat na svoji ladiji — storite mi torej uslugo in bodite par ur jetniki pri moji mizi...“

Tako strašen seveda spet ni bil pogled na umotvore Brownovega kuharja; „jetniki“ so sedli pogumno na svoja mesta in si privezali duše s takšno vnemo, da nazadnje — kljub resnobi ure — niti ni manjkalo žive veselosti...

Kmalu po večerji so se vrnili zopet na krov, da se ne bi zgodilo neopaženo kaj važnega.

„Florido“ je plula v polagnih lokih sem ter tja pred vhodom ožine, približevala se galipoljskemu svetilniku, ki se je bliskal nedaleč od njih, in se spet oddaljevala od njega. O kaki „Hanumi“ pa ni bilo sledu, in vsi so spoznali, da je imel Ivan prav: Jerica in lady Helena sta zdihovali v kajuti enega izmed parnikov, ki so jih bili srečali.

Katerega? Odgovor na to vprašanje jim je moral prinesiti jutrišnji... pojutrišnji dan...

spati, kadar si postoril svojo dolžnost. Junak je smrčal v svoji kabini na žive in mrtve; le zdaj pa zdaj se je obrnil in zamrmral v srditem snu, ki mu je slikal borbo z arnavtskimi morilci in sladkost obljubljenega maščevanja.

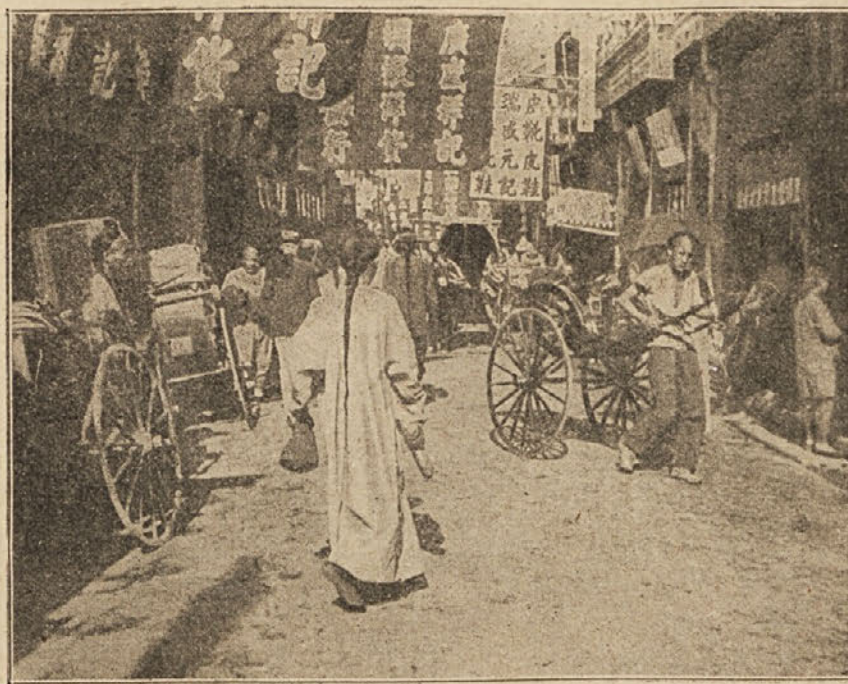
Ko se je zasvitala zarja, je našla naše znance zopet na krovu; prvi so bili Dušan, Ivan in poročnik Wheeler, a tudi Brown je prišel kmalu za njimi.

Ladije v galipoljskem pristanu so dvigale sidra in plule proti dardanelski ožini; tako naglo pa ni plula nobena, da bi bila prehitela „Florido“, ki je švignila naprej kakor postrv po bistrem tolmunu.

„Hanume“ ni bilo videti nikjer; in tudi na drugih parnikih ni bilo opaziti sumljivega znaka.

Nestrpnost naših znancev se je umikala spoznanju, da jim preostaja samo — čakati do Soluna...

Spravljali so se s krova; samo Ivan in Dušan sta stala še na palubi ter zrla za črnim, po vsem videzu trgovskim parnikom, ki je plul tisti hip mimo „Floride“.

Iz republike srede: Karakteristični pogled na kitajsko ulico.

Lenivost

ni vedno slaba lastnost, marveč prav mnogokrat bolezenski pojav, ki ima skoro vedno svoj vzrok v slabem prebavljanju. Kdor hitro in lahko ne prebavlja, je večinoma slaboten in malokrven, za-

kaj kri se mu prepočasi prenavlja. Takim ljudem seveda nedostaja potem tudi sposobnost za delo in svežost, ki ju opažamo pri ljudeh ob normalnem prebavljanju. Staro izkušeno, zanesljivo učinkujoče, milo zdravilo, ki olajšuje prebavljanje, so Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsa-

kroglice“. Te zbujajo tek, pospešujejo prebavo, odpravljajo krče, pospešujejo redno blatenje in boljšajo kri. 6 škatlic za 4 krone pošilja franko lekarinar E. V. Feller v Stubici, Elzatr št. 280 (Hrvaško) kjer se dobiva tudi sloveči Fellerjev „Elsafluid“ en tucat za poskušnjo za 4 krone. Si...

Niti na um jima ni prišlo, da bi utegnil kdo na tem parniku obrniti svojo pozornost na jahto Mr. Browna.

Ali — motila sta se!

Na mostičku turške ladije je stal poleg kapitana visok, sivobrad mož v mornarski obleki. Že ves čas je tiščal ta mornar daljnogled na oči in motril ladijo za ladijo, kjer bi zapazil kaj sumljivega.

Nič — venomer nič — bili so še varni ...

Krčeviti pritisk Jeričinih rok, ki so se oklenile Helenine desnice, je pričal o njeni radosti nad to novico.

Arnavt pa je objel deklico še enkrat s svojim temnim, strastnim pogledom, obrnil se in šel mrmraje v drugo kabino, ki jo je bil prihranil zase in za svojega brata.

„Za petami so nam, Isa.“

„Kdo?“

„Volkovi, ki smo jim prevzeli plen pred Halilovo hišo. Slede nam na brzem

vrhovni policijski minister na Turškem — zlatnik?“

„Vse eno! Najbrže dospejo toliko prej, da zbobnajo vse mogoče konzule. Ali si pozabil, da je vrhovni čuvár turškega zlatnika — Evropejec? Ako se vmešajo konzuli, ne uideva izlepa. Da nama odzamejo ženski, je enkrat ena.“

„Živih ne,“ je siknil Ali Kemal zamolklo. „To se pravi — če bi bila samo Angličanka ... Saj veš, kakšna je pravica med Skipetari: da brani sam vsak svoje ... In baš zato jim dam pisano, da je vsak trud zaman in vsak poizkus odveč, miroljuben ali nasilen: jaz branim svoje ...“

„Kakšno svoje?“ je zategnil brat zbadljivo,

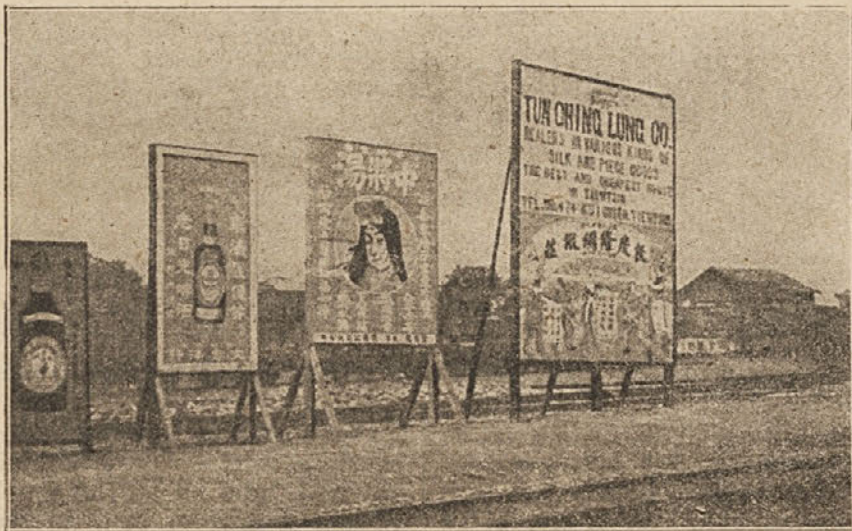
„To, kar sem si vzela! Moj sultan je moja pest — jaz branim svoje, in gorje, kdor mi stopi na pot!“ je ponovil Ali Kemal z groznim glasom; oči so se mu zasvetile kakor tigru, ko prisluhne v globoki džungli h korakom bližajočega se sovražnika.

Čez nekaj časa je dodal:

„Zgoditi se nama nima kaj ... Saj veš, da hranim tu notri skrivnost človeka, ki je stregel padišahu po življenju ... skrivnost Halila beja.“

Brat mu je pogledal pozorno v oči.

(Dalje prihodnjič.)

Iz republike srede: Moderna cestna reklama na Kitajskem.

A glej! Ka je to? ... Počemu stoji ta bela jahta na egejski strani, blizu trdnjave Sid-el-Bahr, kakor da drži parado nad ostalimi? ... Mari ni splula prva v Dardanele? ...

Sivobradi turški mornar je položil prst na čelo. To ladijo je videl že sinoči ... „Florida“ ... Nastavil je daljnogled, pogledal še enkrat in zaklel v divjem, neznanem jeziku ...

Obrnil se je h kapitanu, rekoč mu po turško:

„Ali prehitš to jahto ... vidiš jo, tam?“

„Mašallah, kako neki? Kakor da bi kokoš preletela orla ...“

„Hm-hm ...“ je dejal sivobradec in odšel počasi v kajuto, kjer je sedelo dvoje mladih ženskih — dvoje naših dobrih znank.

Sivec je strgal brado z lica; porogljivo so se zabliščale njegove divje oči ...

„Mylady“, je dejal, „vaši rešitelji vam slede na svoji jahti ... Srečali smo se — ni še par minut od tega; toda oko Skipetara bdi — ne bodo vas otili! ...“

Angležinja ga niti ni pogledala; objela je preplašeno Jerico in ji šepnila na uho;

„Pogum, draga moja! Ali Kemal pravi, da nas naši prijatelji zasledujejo ...“

parniku z imenom „Florida“, ... ali se spominjaš? Saj smo ga videli v pristanu ...“

Isa Kemal je planil pokoncu; kljub njegovi temni polti in polumraku, ki je vladal v kabini, je videl brat, kako ga je oblila bledica.

„Kaj hočejo z brzim parnikom?“ je jecjal Isa. „Ali se nas mislijo lotiti na odprtem morju? To bi bila brezumna blaznost ...“

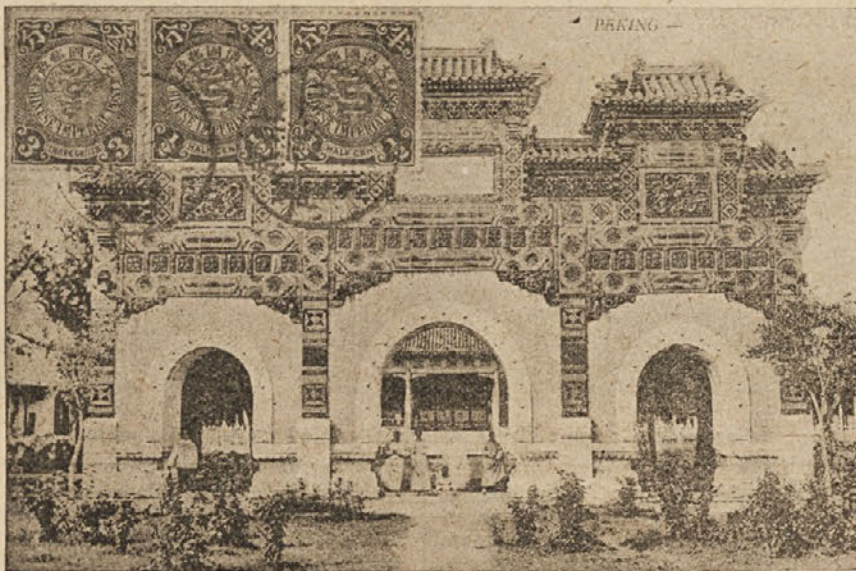
„Kako bi se nas lotili!“ je vzkliknil Ali zaničljivo. „Vidi se, da so ti splesnili možgani, ko si hodil po Dunaju in drugod, da se nabašeš z omiko za avstrijski denar. Ne bodo se nas lotili na morju — o tem ni govora; saj ne živimo več v gusarskih časih. In če bi se — za takšno podjetje je treba vendar kanonov ...“

„Kaj potem?“ je prašal Isa Kemal, premagujoč svojo osuplost.

„Oni vedo tako dobro kakor midva, da imava preko Soluna najpripravnejšo pot domov. Zasledovali nas bodo — kdo ve, ali naju niso izsledili? — in potem naju počakajo v Solunu ...“

„A v Solunu nama prevzamejo ženski in nama napravijo še razne druge neprilike“ ...

„Ah, beži! Mari si pozabil, da je

Iz republike srede: Iz Pekinga, glavnega mesta kitajske republike.

Steckenpferd-lilijinomlečno mlie

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Pri upravnistvu „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ so izšle sledeče zanimive knjige:

Dr. V. Deželič: „V burji in viharju“, ilustrovan zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 3-30 K, vezan 4-80 K.

Dr. V. Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broš. izvod 2 K.

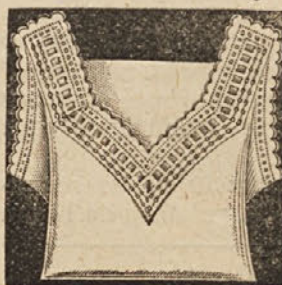
Marko Stojan: „Za svobodo in ljubezen“, roman z Balkana, I. knjiga. Broširan izvod 1-70 K.

Starogorski: „Junaki svobode“, povesti in črtice iz balkanske vojne. Broširan izvod K 1-50, vezan K 2-80.

Šenoa Avgust: „Kletva“, roman slovitga hrvatskega pisatelja, prirejen v ljudski izdaji. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1-40 K.

Opomba: Cene vseh teh knjig so označene le za naročnike „Slov. Ilustrovanega Tednika“, za nenaročnike so cene večje.

Krasna ženska srajca za le K 1-95

se dobi bogato vezena, čudovito lepa fazona z gumbi na rami, različno okroglo, poševno ali štiriokroglo izrezana. Garantirano rumburško trpežno platno! Zaradi opustitve velike tvorniške zaloge se prodajajo po tej čudovito nizki ceni. Kdor vzame najmanj 3 kose jih dobi K 1-95 kos samo po

Prodaja jih po povzetju edino

M. SWOBODA, Dunaj, III./2,
Hiessgasse 13-280.

Pravica žene do — giljotine. V krogih francoskih sufražetk vlada pravkar ogorčenje posebne vrste; razlog mu je, da predsednik francoske republike redno pomilošča žene, ki so obsojene zaradi kakega umora na smrt pod giljotino. Pariške boriteljice za žensko stvar se postavljajo za svoje pravo v vsakem slučaju, tudi če bi obstajalo v neprijetni poti do giljotine. Na neki svoji skupščini so ostro obsodile načelo pomiloščenja za žene-zločinke, češ, da vidijo v njem omalovaževanje in preziranje ženskega spola, ter sestavile resolucijo, ki zahteva, da naj se ravna z ženskimi po istem pravu kakor z moškimi. Neki pariški list je stavil ob tej priliki vprašanje ugodnim damam pariške družbe in znamenitijim boriteljicam ženske stvari. Vojvodinja Uzes je odgovorila kratko in značajno: „Zločin nima spola.“ Bojevitá gospa dr. Pelletier pravi: „Oba spola morata biti enaka pred volilno žaro in pred giljotino.“ Njena hrabra tovarišica Auelertova veli: Galanterija, ki ne želi videti ženske na morišču, pomeni enako ponižanje ženstva kakor vsaka druga galanterija.“ Gospa Deflonova, predsednica komisije za proučevanje ženskih državljanskih pravic meni dokaj značilno: „Ako zakrivi žena umor, pa makar na lastnem soprogu, potem se mora zakon uporabiti tudi nanjo.“ In znana novelistka Daniel Lesueur pravi: „V vsej tej reči mi je jasno samo eno: to da so žene, za katere gre — t. j. morilke — odločne nasprotnice smrtni kazni...“

Nevarnosti poletne vročine so nedvomno za dojenca največje, ker v največ slučajih ni dobiti pravilne, zanesljive hrane. Dajte pa svojemu malemu ljubljencu Nestlé-jevo moko za otroke, ki se je že v veliko tisoč slučajih — od rodu do rodu — tako sijajno obnesla, potem si prihranite ne samo žalost, ampak bodele tudi videli, kako vaš otrok krasno vspeva. Poskuša je na zahtevo takoj popolnoma zastopnj: Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Pri Sv. Jurju ob Ščavnici, v krasnem slovenskem kraju, je na prodaj gostilna in mesarija. Več pove današnji oglaš.

Razoroženje ob avstrijski meji. Dne 3. avgusta je došlo iz Budimpešte poročilo, da odpusti vojno ministrstvo po cesarjevem sklepu vse rezerviste, razume se, da tudi one, ki so bili pod orožjem v Bosni in Hercegovini. V bosensko-hercegovskih posadkah ostanejo čete v tistem stanju, v katerem so bile pred izbruhom vojne na Balkanu. Odpuščanje je v polnem teku; vrši se na troške vojne uprave. S tem je zadeva rešena za vojno ministrstvo in za grofa Bertholda, ne pa za tisoče družin, ki so bile dolge mesece brez rediteljev, ne za ubogo Bosno in Hercegovino, ne za krvavo izžemane davkoplačevalce, ki bodo nosili težo milijonov, zapravljenih v času, ko živ krst ni hotel skriviti Avstriji lasu na glavi, in ne pred sodnjim stolom zgodovine, ki ji prepuščamo naštevaje posledice te nepotrebne in opasne igre z vojno plamenico.

Sv. Anton na Pohorju. Umrla je Marija Stibler, rojena Hauptman, zadnja teta znanih Hauptmanov v Pušavi in pri Sv. Križu nad Mariborom; doživela je 76 let in 11 mesecev. N. v m. p.!

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na želodcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 180 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastopnj pri

Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Ni ga nadomestila

za dojenje pri materinih prsih. Zadostno in neutrudljivo dojenje omogoči vsaki materi „GALEGOL“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 35—50%. Dojenčki pridobivajo pravilno na teži in se izvrstno razvijajo. — Ima prijeten okus, se rad topi v vseh tekočinah in zadošča ena pušica za 20 dni.

Cena 3 K.

Glavna zaloga v lekarni B. Fragnerja v Pragi III, vogal Nerudove ulice. Zaloga v lekarnah. Kjer se ne dobi, se pošilja po pošti proti vpostlatvi K 370 ena pušica, K 672 dve pušici, K 972 tri pušice, K 12— štiri pušice.

Pijte samo Tolstovrško slatino

ki se naroča v Tolstemvrhu p. Guštajn (Koroško.)

Cenike, brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Nova, stara vina in droženko astnega pridelka prodaja Fr. Ferline v Smarju pri Jelšah.

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena pušica K 4.— zadošča. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zalogo v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adria“.

Pozor

gostilničarji in mesarji! Radi družinskih razmer se proda prostovoljno krasno opremljena in dobro idoča gostilna in mesarija z raven cerkve in blizu znane slovečega kopališča na Spodnjem Štajerskem. Slovenci, ne zamudite lepe prilike! Naslov pri ured. tega lista.

18 vagonov lahkega, veličinega svetlega (šilher) in belega

vina

50—60 K za 100 l prodaja J. Kravagna, Ptuj, Štaj.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če ne odpravi v treh dneh brez bolečin moje korenine uničujoče Riamazilo. Vaša kurja očesa, bradovice in otiščaje. Cena lončku z jamstvom 1 K, Kemény, Košice (Kaschan) I. Postfach 12/44. Ogrsko.

Vino in brinje: Ivan Gržinič, Kum, pošta Roč, priporoča svojo zalogo vina in brinje. Cena zajamčeno pristnega vina 36 K za 100 litrov.

Najboljše

sredstvo zoper stenice in drugim mrčesom je „Morana“ „Morana“ uničuje temo ljito stenice in njihovo zalogo. Naroča se pri M. Škrinjar, Trst, Via Ferriera 37/I. 200 granov stare 1 K Pri večjih naročilih po pust, trgovcem rabat.

Dobro idoča trgovina

z mešanim blagom in deželni pridelki ter gostilna za okrajno cesto, z njivo, travnikom, zelenjadnim, sadonosnim in senčnim vrtom, edina sredi velike vasi, oddaljena dve minuti od kolodvora in 10 minut od velikega premogokopa se pod ugodnimi pogoji proda. Gotovine je treba 8 do 10.000 K. Natančneje pri lastniku Iv. Senica, Šoštanj, Štajersko.

Vešče in poljudno spisana knjiga „Konserviranje sadja in vsakojake povrtnine za domačo uporabo“ je ravnokar izšla v tretji, povečani izdaji. Cena 1 K, s poštnino 10 h več. Dobi se pri Jos. Zupanc, dež. viinarski instruktor v Ptuj.

Sprejme se služkinja

vajena domačega dela in otrok. Biti mora poštena in zanesljiva. Plača po dogovoru. Minka Poženel, Jesenice-Fužine, Gorenj.

Išče se dobra, ne velika gostilna

v najem, mogoče na deželi in s takojšnjim nastopom. Več v upravnistvu „Slov. Ilustrovanega Tednika“ v Ljubljani.

Na prodaj je lepo

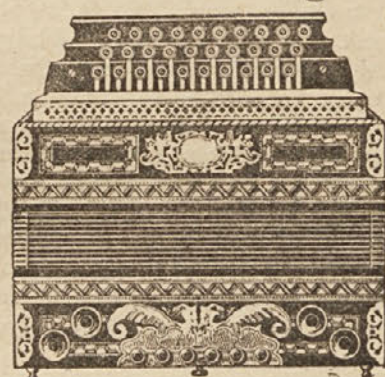
posestvo

z mlinom na 5 kamnov in žago, pol ure od farne cerkve in kolodvora na Dolenjskem. Električna razsvetljava. Cena za vse po dogovoru. Več pove lastnik Franc Adamič, Ponikve 32, pošta Videm p. Dobropolju, Dolenjsko.

Mlada perutnina 1913.

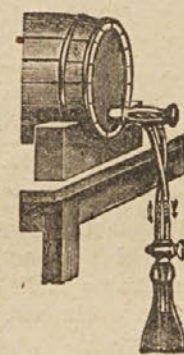
Jamčim, da pride živa, franko do vsake postaje. 20 vel. debelih piščancev 19 K 12 „ „ velikovrstnih rac 21 K 6 „ „ velikovrstnih gosi 21 K dobavlja franko po povzetju S. ELLENBERG, Tarnopol 34. Poštno predalo XI.

Polovica Vašega denarja

n eobrnele na edino slovensko izdelovalnico harmonik in gramofonov

Vincenc Simončič, Sv. Urban-Ptuj, (Štaj.) Ceniki se dobe brezplačno. Zastopniki se iščejo.

Pravo senzacijo

zbuja najnovejši patentirani ameriški polnilec pivnih steklenic.

Vleče pene sam v sod nazaj. Se ne razliva, ogljikova kislina ne uhaja. Pripraven za rabo. Največja varčnost. Posebno pripraven za gostilničarje, hotele, specialne trgovce, konsumna društva in rodbine.

Cena kosu iz aluminija K 14.— za 1 stekl. „ „ „ „ 20.— „ 2 „ „ „ „ „ 17-50 „ 1 „ „ „ „ „ 25.— „ 2 „

Razpošilja se franko proti povzetju. Ilustr. ceniki brezplačno in poštne prosto. J. Korngut, Dunaj XXI/4, odd. 9.

Kolesarji zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

KARL ČAMERNIK & KO.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta.

KMETSKA POSOJILNICA

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4³/₄%

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

v Ljubljani,

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Poslano. Ne dolgo tega sem bil v Mariboru po opravku. Imel sem nekaj ur časa. Hotel sem nakupiti nekaj blaga za mojo družino. Ko sem hodil po mestu in si ogledal izložbe, sem se čudil, da nisem našel nobene slovenske trgovine. Klicali so me sicer v vsako trgovino v slovenščini, a napise nad vhodi sem videl samo — nemške. Odločil sem se, da ne kupim nič; kar zagledam slovenski napis J. N. Šostarič. Ogledam si to trgovino. Videl sem najlepše blago razstavljeno. V trgovini si nakupim raznega blaga za obleke, platno, srajce, predpasnike itd. Bil sem z blagom in postrežbo zelo zadovoljen. Priporočam občinstvu trdko J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Vredna je, da se jo priporoča!

Gospodarstvo. Prvo stremenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnegakoli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini prihodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenjskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulanto in kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavije“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radevolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Malinov pristi sok! Za preskušnjo pošiljam poštne koli 5 kg franko na vsako postajo v Avstriji za 7 K 50 vin. Lovro Rogelj, zaloga pristnega malinovega soka, Vrhnika pri Ljubljani.

1½ kg sira 1½ kg
kg 1 krono
suzposilja mlekarja Uttendorf, Zgornje Avstrijsko.

Dober svet je mnogo vreden. Če vam smemo kaj dobrega svetovati, bi vam svetovali, da rabite za svojo kavo samo Kolinsko kavno primes. No, morda tega sveta niti ne rabite, ker že davno kupujete ta izvrstni domači kavni pridaček, ker ste se pač prepričali, da samo Kolinska kavna primes napravi res okusno kavo, ki mora vsakemu ugajati. Če pa Kolinske kavne primesi še ne rabite, pač ker je ne poznate, vam nujno svetujemo, da jo takoj v trgovini zahtevate; pazite samo, da bo imela varstveno znamko „Sokol“, ker le taka je pristna.

Gostilna in mesarija

z ledenico; enonadstropna hiša s 7 sobami, 2 kuhinjama, pivnico, z gospodarskim poslopjem, hlevi za svinje itd. se prodaja iz proste roke najdalje do 10. septembra 1913. Gostilna je na prvem mestu tik cerkve in šole v prijaznem trgu Sv. Jurij ob Ščavnici; cena je nizka, plačilni pogoji so lahki. K posestvu spada 12 orolov zemlje, to je dva vrta, šest njiv, velik travnik in gozd. Več pove Martin Lasbajer, gostilničar in mesar, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici.

Najboljši šivalni stroj sedajnosti je

faff

10letna garancija.

Pouk v vezenju brezplačen.

Ign. Vok, specialna trgovina šivalnih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorce suknene blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perlinega blaga, modnega barhanta, platnenega blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih. Karl WORSCHKE, Maribor ob Dravi Ko. Herrengasse 10.

Odlikovana. Ustanovljena 1870

Vsakovrstne eksistujoče po kakovosti in strelu neprekosljive

lovske puške

kakor tudi samokrese, municijo in lovske potrebščine ob brezkonkurenčno nizkih cenah dobavlja stara renomirana firma

Anton Sodja, tovarna za lovske puške, Borovlje na Koroškem.

Vsakovrstna popravila točno in najceneje. Na željo se pošilja na ogled. Cenovnik zastoj in poštne prosto. Obsežno jamstvo.

L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

Juliji Štor, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

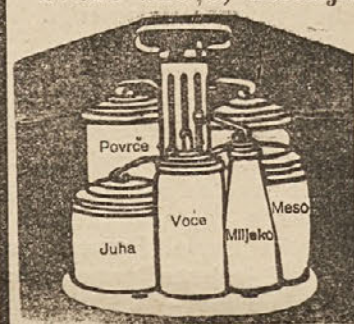
12:50 K cena 16:50 K.

Hišo

z nekaj vrta kupim v Ljubljani ali bližnji okolici. — Kdo? pove upravništvo „Slov. Ilustr. Tednika“.

Ob vsakem letnem času sveže sadje, zelenjavo, meso

tako uporabno utegnemo imeti v zalogi le, če rabimo

Week-Conservator.

Natančnejši tiskan popis z ilustracijami pošiljajo brezplačno zaloge v večini mest ali pa naravnost: I. Weck, zadr. z om. zav. glavno zastopstvo Karol Müller, M. Schönberg št. 1.

Tehnikum Mittweida.

Ravnatelj: Prof. A. Holzt. Kraljevina Saška. Višji tehniški zavod za električno- in strojništvo. Posebni oddelki za inženjerje, tehnike in delovodje. Električni in strojni laboratoriji. Učna tovarna — delavnica. Najstarejši in najbolj obiskovani zavod. Program itd. brezplačno pošlje tajništvo.

Zavod sv. Nikolaja

v Trstu, ulica Farneto 18.

Zavetišče in oskrbovalnica za brezposelne služkinje.

Zavod se vzdržuje od milodarov samih, vsled tega se ga priporoča v vsestransko podporo.

Izvrševanje vseh kamnoseških del iz umetnega kamna, kakor: stopnice, balkoni, stebri, ograje, nagrobni spomeniki, stavbeni okraski itd. od navadne do najfin. izvršbe.

Kranjska betonska tvornica
Tribuč & Komp., Ljubljana

Telefon št. 296.

Tržaška cesta.

Telefon št. 296

Cementne cevi na stroj ali na roko izdelane v vseh običajnih merah: Cementne plošče za tlak v lepih vzorcih. Cementni zidaki in strešniki. Zaloga cementa in drugega stavbenega materiala.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavica 8,000.000 kron.

Stritarjeva ulica šteč. 2

Rezervni fond nad 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.